ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyň JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **P. Č.,** proti žalovanému: **Česká advokátní komora,** se sídlem Národní 118/16, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 2. 2018, č. j. 10.01-000161/18-004, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 6. 2018, č. j. 11 A 83/2018 - 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Řízení před krajským soudem

[1] V řízení o návrhu, jímž žalovaný zamítl žalobcovu žádost o určení advokáta k poskytnutí právní pomoci, Městský soud v Praze rozhodl usnesením o nepřiznání osvobození od soudního poplatku.

II. Kasační stížnost

[2] Proti rozhodnutí o nepřiznání osvobození podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“).

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že jej městský soud zcela bezdůvodně neosvobodil od soudních poplatků. Stěžovatel žádný výdělek nemá, tudíž jej ani neuvedl do formuláře k majetkovým poměrům. Městský soud na jedné straně konstatoval, že si je vědom stěžovatelovy tíživé situace, na stranu druhou jeho tvrzení nemůže uvěřit. Naprostá

chudoba žadatele je sama o sobě důvodem pro osvobození. Napadené rozhodnutí je projevem arogance rozhodujícího soudu a stěžovatel rovněž shledal nedostatky odůvodnění napadeného rozhodnutí v bodech 4 až 10.

[4] Stěžovatel poměrně obsáhle vyjádřil rozčarování jak v obecné rovině nad fungováním justice, tak nad postupem soudu v jeho věci.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejprve se kasační soud zabýval podmínkami řízení. Jednou ze zákonem stanovených podmínek řízení před Nejvyšším správním soudem je povinné zastoupení advokátem. V nyní projednávané věci se ovšem jedná o případ, ve kterém judikatura dovodila, že na povinném zastoupení advokátem není třeba trvat. Podle usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19, směřuje-li kasační stížnost proti procesnímu usnesení, Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti proti tomuto usnesení nepožaduje zastoupení advokátem. Z obdobných důvodů soud nepožadoval ani zaplacení soudního poplatku (dle citovaného usnesení rozšířeného senátu).

[7] Kasační stížnost je přípustná. Nejvyšší správní soud proto přezkoumal usnesení městského soudu v mezích uplatněných důvodů a vad, ke kterým je povinen přihlédnout z úřední povinnosti. Dospěl přitom k závěru, že není důvodná.

[8] Klíčovou kasační námitkou je nesouhlas stěžovatele s neosvobozením od soudního poplatku za situace, kdy je přesvědčen, že je z hlediska nároku na osvobození takřka nemajetný.

[9] Soudy jsou však při rozhodování o osvobození od soudních poplatků vázány zákonem. Zákon stanoví jasná pravidla, za kterých může být účastník řízení osvobozen od soudního poplatku. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. jen ten účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat osvobození od soudních poplatků zcela však lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.

[10] Kasační soud proto nahlédl do prohlášení žalobce o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, aby posoudil, zda bylo skutečně na místě stěžovatele od soudních poplatků neosvobodit. V prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků stěžovatel uvedl, že jeho příjem činí dávky pomoci v hmotné nouzi v částce 8.153 Kč měsíčně, žádné příjmy z pracovního nebo obdobného poměru ani jiné příjmy nemá. Dále uvedl, že byl uznán invalidním ve třetím stupni, invalidní důchod nepobírá. Ke svým osobním poměrům uvedl, že žije sám, nemá žádnou vyživovací povinnost, nájemné na ubytovně činí 6.000 Kč měsíčně a že nevlastní žádný majetek větší hodnoty.

[11] Na podporu svého tvrzení stěžovatel předložil potvrzení o trvání invalidity vystavené dne 5. 2. 2018 Okresní správou sociálního zabezpečení v Českých Budějovicích, z něhož vyplývá, že byl uznán invalidním ve III. stupni, od roku 2004 mu nebylo přiznáno

pobírání invalidního důchodu pro nesplnění potřebné doby pojištění. Dále předložil kopii potvrzení o poskytnutí dávky pomoci v hmotné nouzi – příspěvku na živobytí ze dne 28. 3. 2018. Blíže své osobní poměry neosvědčil, přestože byl o povinnosti svá tvrzení doložit soudem ve výzvě řádně poučen.

[12] Povinnost doložit nedostatek finančních prostředků pro úspěch žádosti o osvobození od soudních poplatků je na účastníkovi řízení. Pokud ji nesplní, soud nezjišťuje výdělkové a majetkové možnosti účastníka z úřední povinnosti tak, jak stěžovatel požaduje (rozsudky ze dne 8. 7. 2011, č. j. 3 Ads 80/2011 – 122, nebo ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 – 50, č. 537/2005 Sb. NSS). Nevěrohodnost nebo neúplnost tvrzení účastníka ohledně existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků vylučuje možnost vyhovění žádosti (např. rozsudek ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 – 88, č. 1962/2010 Sb. NSS).

[13] Ostatně samotná povinnost věrohodným způsobem prokázat majetkové poměry je stěžovateli nepochybně známa z jeho četných soudních sporů (jen v evidenci Nejvyššího správního soudu v současné době vedeno více než 1400 věcí, které stěžovatel inicioval). Správní soudy stěžovatele mnohokrát upozornily, že žadatel o osvobození od soudních poplatků je povinen tvrdit a doložit úplné informace o své majetkové situaci, tedy včetně všech příjmů nebo úspor. Přes toto upozornění stěžovatel věrohodně nedoložil své příjmy ani nyní před městským soudem, a neprokázal tudíž rozhodné skutečnosti pro posouzení, zda jsou u něj dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a to ani na výzvu městského soudu v této věci.

[14] Stěžovatel totiž ve vyplněném prohlášení toliko v obecné rovině tvrdil příjmy a dále z jakých zdrojů hradí náklady na své životní potřeby a jaké jsou jeho faktické výdaje – avšak aniž by tyto skutečnosti doložil. K tomu kasační soud dodává, že zejména náklady na bydlení nebyly doloženy například nájemní smlouvou. Stěžovatelem předložené čestné prohlášení nepovažoval městský soud za dostatečný listinný důkaz, neboť dle městského soudu zcela postrádá důvěryhodnost, přičemž kasační soud se s tímto závěrem ztotožňuje.

[15] Lze tedy uzavřít, že stěžovatel v žalobě a ani po výzvě městského soudu k dodatečnému zaplacení soudního poplatku neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, které mu bránily v úhradě soudního poplatku za řízení před městským soudem v celkové výši 3.000 Kč.

[16] Kasační soud neshledal ani nedostatky odůvodnění napadeného rozhodnutí v bodech 4 až 10, tato námitka je toliko obecně formulována, napadené usnesení v těchto bodech *de facto* rekapituluje stěžovatelovu zákonnou povinnost poplatek zaplatit a rekapituluje argumenty týkající se účelu institutu soudních poplatků. Napadené usnesení proto Nejvyšší správní soud neshledal nezákonným.

[17] Zbývající námitky vznesené stěžovatelem v kasační stížnosti shrnuté výše v bodu 4 tohoto rozsudku jsou pouze obecnými tvrzeními bez vztahu k důvodům, pro které městský soud žádosti stěžovatele nevyhověl, a kasační soud se jimi proto v nyní projednávané věci nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud dospěl vzhledem ke shora uvedenému k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji na základě § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[19] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný sice ve věci úspěch měl, podle nevznikly mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti, ani žádné v průběhu řízení neuplatnil.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2018

JUDr. Filip Dienstbier v. r.
předseda senátu